

**UCHWAŁA NR XVI/133/20
RADY GMINY RYPIN**

z dnia 29 maja 2020 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie za
2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, poz. 1622, poz. 1690, poz. 1818 i poz. 2473) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie za 2019 rok w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się wójtowi gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Wiesława Sokółowska

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie za 2019 rok

Konstytucja RP w art. 18 gwarantuje każdej polskiej rodzinie ochronę i opiekę, ale jednocześnie zapewnia jej prawo do ochrony życia prywatnego, rodzinnego, decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47), do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48) oraz nienaruszalności mieszkania (art. 50). Powyższe prawa rodzinne muszą być poszanowane przez pracowników pomocy społecznej przy jednoczesnym wspieraniu rodziny. Działalność ta jest bardzo trudna i wymaga niezwyklego wyczucia zaistniałej sytuacji. Dlatego też podstawą działań jest diagnoza, która uwzględnia informacje o warunkach bytowych, strukturze rodziny, panującej w niej atmosferze i zachowaniach wśród dorosłych jej członków oraz dzieci.

Podstawowym aktem prawnym, w oparciu o który Ośrodek realizuje swoje zadania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 roku poz. 1507 z późn. zm.), która określa zadania i formy świadczeń oraz zasady ich przyznawania.

Innymi aktami prawnymi nakładającymi realizację zadań na Ośrodek są:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 670 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1482 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1481 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 266 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 roku poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2133 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 218),
- ustawa z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2407 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1390 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 755 z późn. zm.).

Ośrodek realizuje zadania własne gminy jak również zadania zlecone przez administrację rządową.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach ustawy o pomocy społecznej realizował następujące zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,

- dożywianie dzieci w szkołach,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom potrzebującym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pracę socjalną.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej podejmowane były następujące działania:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie stypendiów o charakterze socjalnym,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z realizacją ustawy „Za życiem”,
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- przyjmowanie wniosków i przyznawanie Karty Dużej Rodziny,
- przyznawanie i wypłacanie świadczenia „Dobry start”.

W ramach zadań realizowanych przez Ośrodek, wydatkowany budżet w poszczególnych działach i rozdziałach kształtował się następująco:

Dział 852 – POMOC SPOŁECZNA

Plan 2.246.855,64 zł, wykonanie 2.089.343,41 zł (92,99%).

W ramach pomocy społecznej realizowano:

Domy pomocy społecznej

Rozdział 85202 – Plan 340.000,00 zł, wykonanie 338.866,35 zł (99,67%).

Wykorzystane środki zostały przeznaczone na opłatę pobytu w domach pomocy społecznej 10 osób przewlekłe chorych, samotnych, nieposiadających bliskiej rodziny zobowiązanej do sprawowania opieki lub nie będącej w stanie takiej opieki zapewnić. Wydatkowano również środki za pobyt w schronisku dla 3 osób bezdomnych z terenu gminy, jak również na utrzymanie mieszkania interwencji kryzysowej.

Zadanie jest w całości finansowane ze środków własnych gminy.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej

Rozdział 85213 – Plan 19.525,00 zł, wykonanie 19.399,13 zł (99,36%).

Zadanie było realizowane w ramach dofinansowania Wojewody do zadań własnych. W ramach posiadanych środków opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe.

Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze

Rozdział 85214 – Plan 171.071,00 zł, wykonanie 164.627,37 zł (96,23%).

Zadanie było realizowane ze środków budżetu Wojewody. Na wypłatę zasiłków okresowych otrzymaną dotację wykorzystano w wysokości 164.627,37 zł, przyznając 445 świadczeń dla 92 rodzin. Największą

liczbę osób korzystających z zasiłków okresowych stanowią osoby bezrobotne (78 osób), pozostałe rodziny otrzymują pomoc z uwagi na przewlekłą chorobę i niepełnosprawność.

Dodatki mieszkaniowe

Rozdział 85215 – Plan 23.398,64 zł, wykonanie 22.368,44 zł (95,60%).

Powyższa kwota została wykorzystana na wypłatę dodatków mieszkaniowych dla 19 rodzin będących najemcami lokali mieszkalnych, jak również zryczałtowanych dodatków energetycznych dla 3 rodzin. Pomoc w opłatach czynszowych, jak i pomoc w opłatach za energię elektryczną przysługuje rodzinom będącym w trudnej sytuacji finansowej.

Zasiłki stałe

Rozdział 85216 – Plan 233.131,00 zł, wykonanie 232.504,20 zł (99,73%).

Zadanie zostało sfinansowane z budżetu Wojewody jako dofinansowanie zadania własnego. Kwota przekazanej dotacji została wykorzystana na wypłatę zasiłków stałych dla 44 osób (w tym 33 osób samotnych i 11 osób w rodzinie). Liczba osób kwalifikujących się do zasiłku stałego wzrasta z uwagi na niepełnosprawność, wiek poprodukcyjny i brak możliwości korzystania ze świadczeń ZUS, bądź KRUS.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Rozdział 85219 – Plan 545.171,00 zł, wykonanie 508.169,06 zł (93,21%).

Środki przeznaczone w całości na pokrycie kosztów funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie, tj. na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 7 obecnych, 2 byłych pracowników zatrudnionych na zastępstwo, 1 stażysty zatrudnionego po zakończonym stażu, 1 osoby zatrudnionej na podstawie umowy zlecenie, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, ekwiwalentów za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego oraz za pranie odzieży roboczej, koszty szkoleń pracowników, na wydatki rzeczowe obejmujące zakup materiałów biurowych i publikacji, jak również na zakup usług telekomunikacyjnych, informatycznych, pocztowych, medycznych.

Usługi opiekuńcze

Rozdział 85228 – Plan 468.982,00 zł, wykonanie 454.600,73 zł (96,93%).

W ramach tego rozdziału realizowano zadania z zakresu świadczenia usług opiekuńczych dla 19 osób starszych i niepełnosprawnych z terenu gminy Rypin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął opieką osoby chore, niepełnosprawne, wymagające opieki osób innych. Wysokie wydatki na usługi opiekuńcze spowodowane są zwiększeniem liczby osób wymagających wsparcia. Z uwagi na fakt, że czas oczekiwania na miejsce w zakładzie opiekuńczo-leczniczym jest długi, a szpitale wypisują pacjentów wkrótce po zakończeniu specjalistycznego leczenia, cały ciężar opieki nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji spoczywa na pomocy społecznej.

W ramach usług opiekuńczych realizowano również zadania z zakresu świadczenia usług specjalistycznych wykonywanych w miejscu zamieszkania. W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 17 terapeutów świadczących usługi dla 13 dzieci niepełnosprawnych. Wydatki związane z realizacją tego zadania były w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa.

Pomoc w zakresie dożywiania

Rozdział 85230 – Plan 346.277,00 zł, wykonanie 278.582,00 zł (80,45%).

W celu realizacji zadania pn. „Posiłek w szkole i w domu” Województwo Kujawsko – Pomorskie przekazało dofinansowanie w wysokości 178.237,00 zł, wykorzystano 178.237,00 zł, tj. 100,00 %. Udział własny w realizacji programu wyniósł 59.412,00 zł. W okresie sprawozdawczym z dożywiania skorzystało 298 dzieci w wieku szkolnym, korzystających z gorącego posiłku w stołówkach szkolnych. 148 rodzinom przyznano zasiłek celowy na zakup żywności, wypłacono łącznie 494 świadczenia.

W 2019 roku w ramach środków własnych objętych dożywianiem było 42 uczniów z terenu gminy Rypin, uczęszczających do szkół znajdujących się na terenach sąsiednich gmin. Wypłacono zasiłek celowy na zakup żywności dla 14 rodzin na łączną kwotę 1.980,00 zł.

Sfinansowano dowóz posiłków do szkół znajdujących się na terenie gminy Rypin. Koszt dowozu wyniósł 15.991,92 zł

Ponadto w ramach zawartej umowy darowizny, zakupiono paczki żywnościowe dla 6 podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kwota przeznaczona na realizację zadania wyniosła 440,00 zł.

Pozostała działalność

Rozdział 85295 – Plan 99.300,00 zł, wykonanie 70.226,13 zł (70,72%).

Wydatki zrealizowane w ramach powyższego rozdziału obejmują wypłatę zasiłków celowych na zakup leków, opału, drobnych remontów oraz 21 specjalnych zasiłków celowych. Wydatkowano także środki na dowóz podopiecznych z terenu gminy Rypin do Środowiskowego Domu Samopomocy w Rypinie.

W ramach planu wypłacono również świadczenia pieniężne dla 12 osób za prace społecznie użyteczne wykonywane w miesiącach marzec-listopad 2019 roku. Zadanie było realizowane na podstawie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Rypinie w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej.

Dział 854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

Plan 213.734,00 zł, wykonanie 192.642,38 zł (90,13%).

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Rozdział 85415 – Plan 213.734,00 zł, wykonanie 192.642,38 zł (90,13%).

Na pomoc materialną o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę 192.642,38 zł, w tym środki własne Gminy wyniosły 19.264,24 zł. Z pomocy materialnej skorzystało 189 uczniów.

Dział 855 – RODZINA

Plan 11.418.113,12 zł, wykonanie 11.343.582,15 zł (99,35%).

Świadczenia wychowawcze

Rozdział 85501 – Plan 7.211.952,00 zł, wykonanie 7.200.859,23 zł (99,85%).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie wpłynęło 936 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Wypłacono 14.304 świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 7.126.899,00 zł. Pozostałe środki przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, zakup materiałów i usług, delegacji i szkoleń pracownika oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków budżetu państwa.

Świadczenia rodzinne

Rozdział 85502 – Plan 3.729.145,00 zł, wykonanie 3.677.386,66 zł (98,61%).

Wydatki z tego rozdziału finansowane są z dwóch źródeł:

- *ze środków Wojewody* jako zadanie zlecone, dla którego plan roczny wyniósł 3.624.931,00 zł, z czego wykorzystano kwotę 3.588.406,07 zł (98,99% planu), przeznaczając:
 - a) kwotę 3.306.771,05 zł na wypłatę: 12.939 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, 551 świadczeń pielęgnacyjnych, 1.968 zasiłków pielęgnacyjnych, 729 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 131 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 43 jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, 63 zasiłki dla opiekunów, 217 świadczeń rodzicielskich,
 - b) kwotę 184.879,44 zł na opłatę składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy,
 - c) kwotę 96.755,58 zł na koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz na wypłatę wynagrodzeń;

- **ze środków własnych Gminy** na realizację zadania przeznaczono 104.214,00 zł, z czego wykorzystano 88.980,59 zł, co stanowi 85,38% planu. Środki w głównej mierze przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla dwóch pracowników, zakup materiałów i usług związanych z wykonywaniem pracy na stanowiskach do spraw obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

W wyniku prowadzonej w 2019 roku egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych na poczet zadłużenia z tytułu funduszu alimentacyjnego, komornicy przekazali kwotę 56.452,62 zł, z czego:

- do budżetu Państwa przekazano 47.126,44 zł (w tym odsetki w kwocie 33.137,10 zł),
- na dochody własne przekazano 9.326,18 zł.

Zaległość z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na koniec 2019 roku po odliczeniu dokonanych zwrotów od komornika wynosiła 1.708.047,36 zł.

Zaległość z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na koniec 2019 roku wynosiła 315.022,42 zł. W roku 2019 dokonano wpłaty z wyżej wymienionego tytułu w wysokości 1.399,68 zł, z czego do budżetu państwa przekazano 699,84 zł, dochód własny stanowiła kwota 699,84 zł.

Mimo prowadzonej egzekucji przez komorników oraz działań podejmowanych przez organ właściwy dłużnika, zwroty od dłużników alimentacyjnych są niewielkie głównie z powodu dużego bezrobocia wśród dłużników.

Karta Dużej Rodziny

Rozdział 85503 – Plan 474,12 zł, wykonanie 341,21 zł (71,97%).

W 2019 roku złożono 50 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa.

Wspieranie rodziny

Rozdział 85504 – Plan 388.922,00 zł, wykonanie 378.764,18 zł (97,39%).

Zadania zlecone

W ramach rozdziału finansowane były zadania związane z realizacją uchwały nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”. Na realizację zadania Wojewoda Kujawsko-Pomorski przeznaczył 329.840,00 zł.

W okresie od 1 lipca 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wypłacono 1.052 świadczenia na łączną kwotę 315.600,00 zł. W tym okresie do tutejszego Ośrodka wpłynęły 724 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry Start”.

Na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń oraz zakup materiałów i usług wydatkowano kwotę 10.421,58 zł.

Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa.

Zadania własne

W ramach programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” Gmina Rypin otrzymała w formie dotacji środki finansowe w wysokości 17.730,00 zł. Dofinansowaniu podlegały koszty wynagrodzenia brutto asystenta rodziny zatrudnionego na podstawie umowy o pracę wynoszące nie więcej niż 1.900,00 zł (maksymalnie 60% kosztów wynagrodzenia brutto).

W ramach dotacji wykorzystano 17.729,98 zł, pozostała część wynagrodzenia asystenta rodziny została dofinansowana ze środków własnych Gminy. Łącznie na wynagrodzenie brutto asystenta rodziny przeznaczono 38.723,36 zł.

Środki własne gminy w wysokości 14.019,24 zł zostały przeznaczone na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi, wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, ekwiwalentu za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego oraz za pranie odzieży roboczej koszty podróży służbowych oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Opieką asystenta zostało objętych 12 rodzin z terenu gminy Rypin.

Rodziny zastępcze

Rozdział 85508 – Plan 60.347,00 zł, wykonanie 59.798,34 zł (99,09%).

Wykorzystane środki zostały przeznaczone na opłatę kosztów pobytu 13 dzieci z terenu gminy Rypin w rodzinach zastępczych. W pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej gmina ponosi 10% kosztów, natomiast w drugim roku 30%, a w trzecim i kolejnych latach 50% kosztów ogółem.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne

Rozdział 85513 – Plan 27.273,00 zł, wykonanie 26.432,53 zł (96,92%).

Zadanie było realizowane w ramach dofinansowania Wojewody do zadań zleconych.

W ramach posiadanych środków opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne od niektórych świadczeń rodzinnych.

Ponadto Ośrodek koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który jest jednym z elementów budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem zespołu jest stworzenie jednolitego, silnego frontu oddziaływującego zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc oraz spójnego przepływu informacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie. W 2019 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 10 formularzy „Niebieska Karta – A” założonych głównie przez policję. W rodzinach, w których występuje przemoc, prowadzona jest praca socjalna. Ofiary przemocy oraz sprawcy kierowani są na terapię do punktu konsultacji psychologiczno – terapeutycznej oraz do placówek poradnictwa specjalistycznego. Ponadto w miarę potrzeb otrzymują także pomoc materialną. Dzięki zatrudnionemu psychoterapeucie mogliśmy rozwiązać wiele problemów na miejscu, nie wysyłając potrzebujących poza teren gminy. W 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało 80 osób.

Ośrodek utrzymuje ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji (głównie z dzielnicowymi), Kuratorami Sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami i innymi instytucjami. Całość zadań wymienionych powyżej realizowali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Reasumując pomoc i możliwości finansowe ośrodka, należy stwierdzić, że w pełni realizuje on wciąż rosnące zadania i potrzeby, podejmując działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art.110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1507 z późn. zm.) zadania pomocy społecznej w gminach realizują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z jego działalności oraz przedstawia potrzeby w tym zakresie.

Przewodnicząca Rady

Wiesława Sokołowska